

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

**TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE
ZE SOCIÁLNÍ PÉČE**

4. M

Studijní obor: Sociální činnost

Forma studia: dálková

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2026/2027

Vypracovala: Mgr. Martina Šafářová

Projednáno předmětovou komisí 9. 9. 2026

Schváleno ředitelkou školy:

1. Vymezení základních pojmů sociální oblasti.

- sociální, sociální péče,
- sociální služba, sociální práce, sociální událost,
- sociální zabezpečení, sociální pojištění, státní sociální podpora,
- životní úroveň, sociální dezintegrace,
- pojmy ze Zákona o sociálních službách

2. Charakteristika a organizace sociální péče v ČR.

- definice sociální péče (pomoci),
- poskytovatelé sociální pomoci,
- příjemci, dávky, služby, organizace a řízení sociální péče v ČR,
- hlavní právní normy
- příspěvek na péči

3. Zákon o sociálních službách.

- služby dle Zákona o sociálních službách.
- příspěvek na péči.
- sociální pracovník, pracovník sociálních služeb
- syndrom vyhoření a supervize v sociální práci

4. Historie sociální práce. Etika SP.

- vývoj sociální práce – pravěk, starověk, středověk...
- etika, základní etické problémy, zásady etiky sociální práce
- osobnost sociálního pracovníka. Charakterové a osobnostní předpoklady k výkonu sociální práce
- syndrom vyhoření – charakteristika, projevy, prevence.

5. Sociální politika.

- základní charakteristiky sociální politiky
- navazující pojmy sociální politiky
- principy a funkce sociální politiky
- chudoba.

6. Komunikace v sociální práci

- typy klientů, průběh prvního kontaktu s klientem
- komunikace, rozhovor v sociální práci – aktivní naslouchání, neverbální komunikace, zpětná vazba, rozhovor řízený, neřízený, otevřený, uzavřený otázky

7. Problémový klient v sociální práci.

- typy problémových klientů, klient mlčící a nedobrovolný a klient v odporu, depresivní, suicidiální a manipulativní klient, agresivní klient, klient pod vlivem psychotropní látky, klient, který si stále stěžuje a odmítá pomoc v sociální práci – formy komunikace a práce s těmito typy problémových klientů
- průběh prvního kontaktu s klientem.

8. Anamnesticko – diagnostická práce s klientem.

- anamnéza v SP, typy anamnéz.
- diagnóza v SP, diagnostické metody.
- rozhovor jako způsob získávání informací o problému klienta. Komunikace a rozhovor, neverbální komunikace.

9. Sociální poradenství. SP se skupinou.

- poradenství laické, odborné, sociální poradenství v oblasti péče o rodinu a děti, seniory, zdravotně postižené, sociálně dezintegrované občany
- sociální práce se skupinou - význam, dělení skupin, faktory skupinové práce, svépomocné skupiny.

10. Rodina. Historický vývoj rodiny

- pravěk, starověk, tradiční rodina
- struktura rodiny a „krize“ současné rodiny – podoba a charakteristika současné rodiny, pojmy (manželství, příbuzenství, monogamie, sériová monogamie, patrilinearita, neolokalita, rodina nukleární, orientační a prokreační, alternativy k rodině a manželství.
- životní cyklus běžné rodiny.

11. Funkce rodiny

- základní charakteristiky rodiny, životní cyklus běžné rodiny, uspokojování biologických a elementárních potřeb a potřeb psychosociálních
- dělení rodin dle funkčnosti
- důvody proč rodiny selhávají ve svých funkcích, rozdělení, charakteristika.

12. Rodina se zanedbávaným a týraným dítětem, syndrom CAN

- rozdělení rodin podle funkčnosti,
- týrání a zanedbávání dítěte, charakteristika dítěte týraného, zanedbávaného, příčiny, časté rysy týrajících rodičů, možnosti pomoci, důsledky sexuálního zneužívání dítěte, emoční zneužívání dítěte, psychické týrání, specifické formy

13. Dysfunkční a klinické rodiny.

- rodina neúplná – charakteristika, důvody neúplnosti rodin, rizika, formy pomoci.
- rodina se závislým členem – alkoholismus žen a mužů, patologické hráčství, užívání nealkoholových drog mládeží
- rodina s tělesně a rodina s duševně nemocným členem, reakce, stres, úmrtí člena rodiny.

14. Rodina s postiženým členem.

- typy postižení, reakce rodiny, vliv na ostatní členy rodiny, jejich charakteristika, formy pomoci
- příspěvek na péči, služby sociální péče.

15. Náhradní rodinná péče

- důvody, proč dítě nemůže vyrůstat ve vlastní rodině
- osvojení, svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče, poručnictví, osvojení dítěte do ciziny a z ciziny, pěstounská péče
- sirotčí důchod, odměna pěstouna a příspěvek při pěstounské péči, zaopatřovací příspěvek.

16. Pěstounská péče.

- podmínky, typy PP – PP na přechodnou dobu a PP „dlouhodobá“,
- dávky pěstounské péče

17. Dávky a služby pro rodiny s dětmi.

- dávky státní sociální podpory – porodné, rodičovský příspěvek, pohřebné
- dávky péčovské péče. Zopatřovací příspěvek.
- dávky a služby pro rodinu s postiženým dítětem (příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zakoupení zvláštní pomůcky, osobní asistence, stacionáře ...)
- dávky ze systému sociální pojištění (pojistné dávky) – sirotčí důchod, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v mateřství a těhotenství, otcovská poporodní péče, ošetřovné.

18. Patologické jevy a rodina.

- problematika domácího násilí – formy, oběti, příčiny
- rodina s týraným a zneužívaným dospělým, násilí na ženách a seniorech – formy, následky, řešení
- syndrom CAN
- rodina se závislým členem – alkoholismus mužů a žen, dopad na rodinu

19. Problematika seniorské populace

- stárání a stárnutí, demografický vývoj, zabezpečení ve stáří
- obecné zásady při práci se seniory
- násilí páchané na seniorech
- příspěvek na péči

20. Dávky a služby pro seniory.

- příspěvek na péči, dávky sociální péče – příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku.
- služby- pečovatelská služba, osobní asistence, domy pro seniory, odlehčovací služby ...
- hospicová péče

21. Péče o občany se zdravotním postižením

- problematika zdravotního postižení obecně (základní pojmy), sociální práce v návaznosti na zdravotní péči; zařízení následné péče, domácí péče
- dávky, průkazy TP, služby

22. Komunikace se zdravotně postiženými

- zvláštnosti komunikace s osobami postiženými zrakově a sluchově
- komunikace v sociální práci – první kontakt s klientem, neverbální komunikace

23. Sociální pomoc společensky nepřizpůsobivým

- problematika sociální dezintegrace; cíl pomoci
- sociální práce se závislými klienty - primární, sekundární a terciální prevence.
- rodina se závislým členem
- azylové domy, denní pobyt, noclehárna.

24. Azylová péče. Hospicová péče

- charakteristika, typy azylových zařízení
- druhy a formy hospicové péče, umírání.

25. Standardy kvality poskytování sociálních služeb.

- pojmy,
- principy, charakteristika
- typy standardů
- popis obsahu jednotlivých standardů